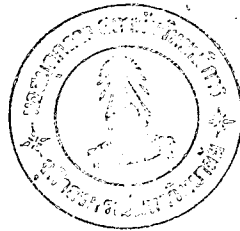

บทที่ 5

บทสรุป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัย เรื่องการ เปรียบ เทียบผลการประ เเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติโดยใช้รูปแบบการประ เเมินที่นักศึกษามีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม มุ่งที่จะหาแนวทางในการลดปัญหาความคับข้องใจในผลการประ เเมินที่ได้รับของนักศึกษา เพิ่มความยุติธรรมในการประ เเมินผล เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างอาจารย์และนักศึกษาซึ่งอาจมีผลทำให้ เพิ่มสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติโดยมีจุดมุ่งหมายในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อ เปรียบ เทียบผลการประ เเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษากลุ่มที่ใช้รูปแบบการประ เเมินที่นักศึกษามีส่วนร่วมกับกลุ่มที่ใช้รูปแบบการประ เเมินที่นักศึกษาไม่มีส่วนร่วม
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และนักศึกษาเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประ เเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม

สมมติฐานในการวิจัย

ผลการประ เเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษากลุ่มที่ใช้รูปแบบการประ เเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม จะมีความแตกต่างกัน

ขอบ เขตการวิจัย

ประชากรสำหรับการวิจัยนี้ได้แก่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาลขอนแก่น ในภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรประกอบด้วยบุคคล 3 กลุ่มคือ ตัวอย่างประชากรที่เป็นอาจารย์ผู้สอนจำนวน 4 คน ตัวอย่างประชากรที่เป็นพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยจำนวน 2 คน และตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษาจำนวน 64 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 16 คน เป็นกลุ่มควบคุมซึ่งใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษาไม่มีส่วนร่วม 2 กลุ่ม และกลุ่มทดลองซึ่งใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม 2 กลุ่ม วิธีจัดนักศึกษาเข้ากลุ่มใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายโดยการจับฉลากจากกลุ่มนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ที่จัดให้มีความสามารถเบื้องต้นทางการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันแล้ว ต่อมาจึงจัดให้ขึ้นฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยที่ใช้ทดลองซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่ม แบบง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยเครื่องมือ 3 ชุด คือ

1. แบบประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบประเมินผลการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นของอชิษฐาน มงคลสถิตย์ เมื่อปรับปรุงแล้วจะได้แบบประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติทั้งสิ้น 41 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 4 อันดับ แบ่งเป็น 6 ด้านคือ

- ก. ความสามารถในการค้นหาปัญหาและประเมินความต้องการของผู้ป่วย จำนวน 2 ข้อ
- ข. ความสามารถในการวางแผนการพยาบาลผู้ป่วย จำนวน 6 ข้อ
- ค. ความสามารถในการให้การพยาบาลผู้ป่วย จำนวน 20 ข้อ
- ง. ความสามารถในการติดตาม และประเมินผลการพยาบาล จำนวน 5 ข้อ
- จ. ความคิดริเริ่มในการให้การพยาบาลจำนวน 1 ข้อ
- ฉ. การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน จำนวน 7 ข้อ

หลังจากผู้วิจัยได้นำแบบประเมินผลดังกล่าวไปหาความตรงตามเนื้อหา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุง จึงนำไปทดลองและหาความเที่ยงของแบบประเมินผล

ตามแบบของฮอยท์ได้ค่าความเที่ยง 0.92 หลังจากนั้นจึงนำไปใช้กับตัวอย่างประชากร

2. คู่มือการใช้แบบประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการวิเคราะห์พฤติกรรม แจกแจง เป็นความสามารถตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในแบบประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ รวมทั้งระบุนำดับของพฤติกรรมตามระดับของการประเมินค่าคือ ดีมาก ดี พอใช้ ยังต้องปรับปรุงแก้ไข ต่อจากนั้นจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และนำไปใช้กับตัวอย่างประชากรในการทดลอง

3. แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และนักศึกษา เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยสร้างจากการศึกษา เอกสารและวรรณคดีที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วย 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 ข้อคำถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยและนักศึกษา เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม จำนวน 19 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า

ตอนที่ 3 ข้อ เสนอแนะ เกี่ยวกับรูปแบบการประเมินผล

หลังจากผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 14 คน จึงนำมาตรวจสอบพบว่าแบบสอบถามใช้ได้ทั้งสิ้น 19 ข้อ มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามตอน 2 ตามแบบของฮอยท์ 0.82 จึงนำไปใช้กับตัวอย่างประชากร

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยกึ่งทดลอง เป็นลำดับขั้นดังนี้

1. ชั้นเตรียมการก่อนการทดลอง

1.1 สร้างรูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม โดยการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ และวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ และนักศึกษาพยาบาลถึงปัญหาในการประเมินผล

1.2 สร้างและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.3 นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และขอเข้าพบคณบดี หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และ และศัลยศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย

1.4 จัดกลุ่มนักศึกษาชั้นฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย

1.5 ติดต่ออาจารย์ผู้สอนและพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย พร้อมทั้งชี้แจงหลักการ และวิธีการประเมินผลทั้ง 2 รูปแบบ การใช้แบบประเมินผลและคู่มือการใช้แบบประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ

1.6 ชี้แจงนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลโดยใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม การใช้แบบประเมินผลและคู่มือการใช้แบบประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ

2. ขั้นตอนการทดลองและรวบรวมข้อมูล

2.1 ผู้วิจัยมอบแบบประเมินผลและคู่มือการใช้แบบประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติกับอาจารย์ผู้สอน เมื่อเริ่มฝึกปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มควบคุม

2.2 รวบรวมประเมินผลนักศึกษากลุ่มควบคุมแต่ละคนจากอาจารย์ผู้สอนด้วยตนเอง

2.3 ผู้วิจัยมอบแบบประเมินผลและคู่มือการใช้แบบประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติกับอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และนักศึกษาแต่ละคน เมื่อเริ่มฝึกปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง

2.4 รวบรวมแบบประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษาแต่ละคนในแต่ละระยะจากอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และการประเมินผลตนเองของนักศึกษาด้วยตนเอง

2.5 ผู้วิจัยแจกและรวบรวมแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติกับอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และนักศึกษากลุ่มทดลอง ได้แบบสอบถามคืนมาจากอาจารย์ผู้สอน และพยาบาล

หัวหน้าหอผู้ป่วยครบ จากตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษากลุ่มทดลอง 29 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 90.63

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

1. ทดสอบความแตกต่างของผลการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance)

2. ทดสอบความแตกต่างของผลการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ เมื่อประเมินโดยอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และการประเมินตนเองของนักศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง ชนิดมีคะแนน 1 จำนวนใน 1 รายการ (One Observation per cell) แล้วเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของตุกี (เอ) {Tukey (a)}

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลแล้วปรากฏผลดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษากลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือผลการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติโดยใช้รูปแบบการประเมินที่นักศึกษามีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ไม่มีความแตกต่างกัน

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ เมื่อประเมินโดยอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และการประเมินตนเองของนักศึกษา พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีของตุกี (เอ) พบว่าคะแนนที่ได้จากการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ เมื่อประเมินโดยอาจารย์ผู้สอน และการประเมินตนเองของนักศึกษามีความแตกต่างจากคะแนนที่ได้จากการประเมินโดยพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนที่ได้จากการประเมินโดยอาจารย์ผู้สอนและการประเมินตนเองของนักศึกษาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความคิด เห็นของอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และนักศึกษากลุ่มทดลอง เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามี ส่วนร่วม

3.1 ความคิด เห็นของอาจารย์ผู้สอน เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีความ เห็น เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมอยู่ในระดับ เห็นด้วยทุกข้อโดย เฉพาะข้อ 1 การประเมินผลนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และข้อ 9 ให้โอกาสนักศึกษาประเมินผลการเรียนของตนเอง

3.2 ความคิด เห็นของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม พบว่า พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมีความคิด เห็น เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม อยู่ในระดับ เห็นด้วยโดย เฉพาะข้อ 5 เปิดโอกาสให้อาจารย์ผู้สอนและพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยใช้ผลการฝึกปฏิบัติงานพยาบาลในการแนะนำข้อบกพร่องของนักศึกษา และข้อ 6 ส่ง เสริมให้นักศึกษาเอาใจใส่ต่อการฝึกปฏิบัติการพยาบาล

3.3 ความคิด เห็นของนักศึกษากลุ่มทดลอง เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองซึ่งใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมมีความคิด เห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วยค่อนข้างเห็นด้วยอย่างยิ่งทุกข้อ โดย เฉพาะข้อ 1 การประเมินผลนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ข้อ 3 ทำให้นักศึกษาทราบจุดมุ่งหมายของการฝึกปฏิบัติงาน และข้อ 6 ส่ง เสริมให้นักศึกษา เอาใจใส่ต่อการฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่มีความ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.4 ข้อ เสนอแนะของอาจารย์ผู้สอน เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินที่นักศึกษามีส่วนร่วม พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีความคิด เห็นว่ารูปแบบการประเมินที่นักศึกษามีส่วนร่วม เป็นรูปแบบที่ดีมีประโยชน์ต่อนักศึกษามาก ทำให้มองเห็น เป้าหมายการเรียนการสอนได้ชัดเจนขึ้น แต่การประชุมเพื่อประเมินความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของนักศึกษายังทำได้ไม่เต็มที่ เนื่องจาก เกณฑ์ประเมินที่ใช้ค่อนข้างละเอียดมีจำนวนนักศึกษาที่ต้องให้คำแนะนำ ดูแลช่วยเหลือปรับปรุง ตลอดจนประเมินผลจำนวนมาก อีกทั้งยังต้องให้การพยาบาลดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยภายในหอผู้ป่วยกับ เจ้าหน้าที่ทางการพยาบาลด้วย

3.5 ข้อเสนอแนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย เกี่ยวกับการใช้

รูปแบบการประเมินที่นักศึกษามีส่วนร่วม พบว่าพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมีความคิดเห็นว่าจำนวนนักศึกษาที่ต้องดูแล รับผิดชอบในการประเมินผลมีจำนวนมากเกินไป อีกทั้งยังมีภาระในการดูแลผู้ป่วยและบริหารงานภายในหอผู้ป่วยที่ค่อนข้างมาก ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาในแต่ละหอผู้ป่วยสั้นเกินไป อาจมีผลทำให้ผลการประเมินที่ได้รับจากพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยไม่ถูกต้องได้

3.6 ข้อเสนอแนะของนักศึกษากลุ่มที่ใช้รูปแบบการประเมิน

การศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม พบว่า นักศึกษา 22 คนใน 29 คน เห็นว่ารูปแบบการประเมินที่นักศึกษามีส่วนร่วมนี้มีความเหมาะสม ช่วยให้ฝึกปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ ควรส่งเสริมให้ใช้กับนักศึกษากลุ่มต่อไป ช่วยให้นักศึกษาตั้งใจฝึกปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น อาจารย์และนักศึกษามีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันมากขึ้น แต่นักศึกษา 11 คนใน 29 คน เห็นว่าผลการประเมินที่ได้รับจากพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยอาจมีความผิดพลาด เนื่องจากพยาบาลมีภาระหน้าที่ในการดูแลให้การพยาบาลผู้ป่วยที่มีจำนวนมากอยู่แล้ว

อภิปรายผลการวิจัย

ก. ผลการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษาจากกลุ่มควบคุมซึ่งใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4) ทั้งนี้อาจเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการ ได้แก่

ประการที่ 1 ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในแต่ละกลุ่มทดลองที่จัดไว้ อาจมีระยะเวลาสั้นเกินไป (3 สัปดาห์ต่อกลุ่ม) ไม่เพียงพอที่จะเห็นความแตกต่างของการพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของนักศึกษาจากกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองได้ แม้ว่ารูปแบบการประเมินผลที่จัดไว้มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนก็ตาม

ประการที่ 2 ลักษณะการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาและการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ไม่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือนักศึกษากลุ่มควบคุมซึ่งใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม และนักศึกษากลุ่มทดลองซึ่งใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม มีความใกล้ชิดกับอาจารย์ผู้สอนตลอดเวลาของการฝึกปฏิบัติงาน เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนจะขึ้นปฏิบัติงานภายในหอผู้ป่วยร่วมกับนักศึกษาทุกครั้งที่ฝึกปฏิบัติงานในเวรเช้าและบ่าย ดังนั้นเมื่อนักศึกษาคนใดมีปัญหาในการฝึกปฏิบัติงานเรื่องใดก็สามารถซักถาม ขอคำแนะนำ ปรึกษาอาจารย์ผู้สอนได้ทันที ซึ่งอาจมีผลทำให้นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีพัฒนาการการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นไม่แตกต่างกันได้

จากผลการวิจัยนี้อาจกล่าวได้ว่า ผลของการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมที่มีต่อการเรียนรู้ทางการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ จะต้องอาศัยระยะเวลาพอสมควรจึงจะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน เพราะนักศึกษาจะต้องเรียนรู้การปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์จริง กับผู้ป่วยที่มีความแตกต่างกันระหว่างบุคคล และเมื่อนำรูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมมาเป็นสิ่งจูงใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นก็ต้องอาศัยระยะเวลาเช่นกันที่จะประเมินให้ได้ว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

ข. จากการเร่งผลิตพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาลในประเทศไทย เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและตอบสนองนโยบายของรัฐบาลที่ว่า สุขภาพดีถ้วนหน้าในปี 2543 (Health for All by the Year 2000) ทำให้อัตราส่วนระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้การศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติมีปัญหาในการศึกษาและประเมินผลเพิ่มขึ้น กล่าวคืออาจารย์ผู้สอนไม่สามารถดูแลนักศึกษาและประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาได้อย่างทั่วถึง นักศึกษาไม่มั่นใจในผลการประเมินที่ได้รับ ดังนั้นเพื่อลดปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้การประเมินผลมีความยุติธรรมเพิ่มขึ้น และเชื่อว่านักศึกษาและพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยจะเป็นบุคคลที่ช่วยให้การประเมินผลมีความยุติธรรมมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้วิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ เมื่อประเมินโดยอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และการประเมินตนเองของนักศึกษาในรูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม เพื่อศึกษาความแตกต่างของผลการประเมินเมื่อประเมินโดยบุคคลที่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่าผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ เมื่อประเมินโดยอาจารย์ผู้สอนและการประเมินตนเองของนักศึกษา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคืออาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาประเมินผลการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน แสดงว่ารูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมก่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ คือมีความยุติธรรมในการประเมินผลมากขึ้น ลดปัญหาความขัดแย้งของผลการประเมินระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา และจากผลการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย นักศึกษากลุ่มควบคุม และนักศึกษากลุ่มทดลองเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ ต่างก็สนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลร่วมไปกับอาจารย์ผู้สอน และพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย เพราะฉะนั้นอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาควรได้มีการวางแผนการปฏิบัติงานและการประเมินผลร่วมกัน เพื่อให้ผลการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษา มีความยุติธรรม และแม่นยำมากยิ่งขึ้น

ส่วนผลการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ เมื่อประเมินโดยอาจารย์ผู้สอนและการประเมินตนเองของนักศึกษา มีความแตกต่างจากเมื่อประเมินโดยพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาต่างก็มีจุดมุ่งหมายทางการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติอันเดียวกัน และทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของวิชา กล่าวคืออาจารย์ผู้สอนมีจุดมุ่งหมายที่จะสอน ดูแล ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ปรับปรุง ตลอดจนประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา ส่วนนักศึกษามีจุดมุ่งหมายในการที่จะพยายามชวนชววยฝึกปฏิบัติการพยาบาล เพื่อให้เกิดทักษะในการพยาบาลตามความต้องการของหลักสูตร แต่พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมีจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานเพื่อบริหารงานภายในหอผู้ป่วย และบริการให้การพยาบาลผู้ป่วย ตลอดจนมีความคิดเห็นว่า การประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษาเป็นหน้าที่โดยตรงของอาจารย์ผู้สอน

ประการที่ 2 จากการศึกษาความคิดเห็นของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม พบว่าพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมีความคิดเห็นว่าจำนวนนักศึกษาที่ต้องดูแล รับผิดชอบในการประเมินผลมีจำนวนมากเกินไป อีกทั้งมีเวลาในการติดตามดูแลน้อยมาก เนื่องจากต้องปฏิบัติงานประจำในหน้าที่ทั้งด้านการบริหารงานภายในหอผู้ป่วยและการบริการ ดูแลผู้ป่วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของฟิลลอง (Philong 1976 : 115) ที่พบว่าพยาบาลที่เกี่ยวข้องในการประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษามีปัญหาในการดูแลและประเมินผลนักศึกษา เพราะจะต้องทำหน้าที่ในการบริหารและปฏิบัติงานประจำในหน้าที่ และในช่วงที่มีการทดลองนี้มีจำนวนผู้ป่วยที่ต้องดูแลให้การพยาบาลเป็นจำนวนมากถึง 32-63 คนต่อพยาบาลจำนวน 2-7 คน (แผนกสภิติ และเวชระเบียน โรงพยาบาลขอนแก่น 2527) และจากรายงานของคิง (King 1968 : 21-24) ที่กล่าวถึงรายงานประเมินผลจากหอผู้ป่วยว่าพยาบาลผู้มีหน้าที่ในการประเมินผลนักศึกษาสามารถจำแนกนักศึกษาพยาบาลได้น้อยมาก ดังนั้นสิ่งเหล่านี้อาจเป็นผลทำให้ผลการประเมินของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยแตกต่างจากการประเมินของอาจารย์ผู้สอนและการประเมินตนเองของนักศึกษา

จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถวิเคราะห์ได้ว่าทั้งอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และนักศึกษา เป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญต่อการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ และสามารถประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษาได้ ซึ่งการนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ควรจะต้องคำนึงถึงตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่อาจมีผลทำให้ผลการประเมินเกิดปัญหาระหว่างพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยและนักศึกษาได้ เช่น ภาระหน้าที่ของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย ความเข้าใจในบทบาทด้านการประเมินผลนักศึกษาของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย เป็นต้น

ผู้วิจัย เห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะให้พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการประเมินผลการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล เนื่องจาก

1. พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมีความใกล้ชิดกับนักศึกษาขณะขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาล ดังนั้นการให้พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการประเมินผลนักศึกษาจะทำให้สามารถควบคุมคุณภาพทางการบริการที่ให้แก่ผู้ป่วยได้

2. การมีส่วนร่วมในการผลิตบัณฑิตพยาบาลของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย จะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการบริการด้านการพยาบาล ทำให้ได้พยาบาลวิชาชีพที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นการที่จะให้พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยสามารถประเมินการศึกษาพยาบาลของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีความคิด เห็นว่าควรกระทำดังนี้

1. สถาบัน การศึกษาพยาบาลควร เห็นความสำคัญในการปฐมนิเทศพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยให้มีความ เข้าใจในปรัชญา จุดมุ่งหมายโดย เฉพาะทางการประเมินผลในการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษา

2. สถาบันการศึกษาพยาบาลควร เปิดโอกาสให้พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการกำหนดการ เรียนการสอนของนักศึกษาภายในหอผู้ป่วย เพิ่มมากขึ้น

3. ผู้บริหารการพยาบาลควร เห็นความสำคัญในการส่งเสริมให้พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมีบทบาทในด้านการ เรียนการสอนนักศึกษามากยิ่งขึ้น โดยถือว่าเป็นผลงานส่วนหนึ่งของการปฏิบัติการพยาบาล

ค. เมื่อวิเคราะห์ความคิด เห็น เป็นรายชื่อของนักศึกษากลุ่มทดลอง เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ คือ

1. จากข้อ 6 ส่ง เสริมให้นักศึกษา เอาใจใส่ต่อการฝึกปฏิบัติการพยาบาล พบว่ามีความคิด เห็นในระดับ เห็นด้วยค่อนข้าง เห็นด้วยอย่างยิ่ง และสอดคล้องกับความคิด เห็นของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีความคิด เห็นในข้อนี้ในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง แสดงว่ารูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลที่นักศึกษามีส่วนร่วม เชื่ออำนวยการให้นักศึกษา เอาใจใส่ต่อการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติอย่างจริงจัง ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากนักศึกษากลุ่มทดลองมีโอกาสลงมือประเมินผลตนเองตามแบบประเมินผลที่กำหนดไว้ เป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ ทำให้ทราบข้อบกพร่อง

X ของตนเองอย่างชัดเจน มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขข้อบกพร่องนั้น ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีพัฒนาการ เรียนรู้ด้วยตนเองได้ เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของโบเยอร์และเพื่อน ๆ (Boyer et.al., 1975 : 41) ที่กล่าวว่า การให้ผู้ปฏิบัติประเมินผลตัวเองจะทำให้ทราบแนวทางที่จะแก้ไขข้อเสียของตนเอง

2. จากข้อ 1 การประเมินผลนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยค่อนข้างดี และสอดคล้องกับความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มามีความคิดเห็นในข้อนี้ ในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมนี้ เชื่อว่าน่าจะช่วยให้อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษามีความเข้าใจในจุดประสงค์ของการประเมินผลได้ชัดเจนขึ้น เพราะในการประเมินผลดังกล่าวทั้งนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนต่างก็ประเมินตามแบบประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติและมีการประชุมร่วมกัน เป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ นักศึกษาจะนำผลการประชุมนั้นมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง อาจารย์ผู้สอนก็จะนำผลนั้นไปช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. จากข้อ 11 นักศึกษามีความเชื่อมั่นในผลการประเมินที่ได้รับ พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ในระดับ เห็นด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษากลุ่มควบคุมถูกประเมินโดยที่นักศึกษาไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น จึงทำให้เกิดความคับข้องใจ ไม่มั่นใจในผลการประเมินที่ได้รับว่ามีความยุติธรรม เพียงพอหรือไม่ ในขณะที่นักศึกษากลุ่มทดลองมีโอกาสในการประเมินผลการเรียนของตนเองร่วมกับอาจารย์ผู้สอน และพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย ทำให้มีความมั่นใจว่าผลการประเมินที่ได้รับมีความยุติธรรม เพียงพอ ซึ่งการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของบิช (Beach 1971 : 311) ที่ว่าการให้ผู้ถูกประเมินมีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็นในการประเมินผลไปด้วยจะสามารถขัดข้อขัดแย้งในการประเมินผล ช่วยสร้างทัศนคติที่ดีระหว่างผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน สร้างทัศนคติที่ดีของนักศึกษาต่อการประเมินผลภาคปฏิบัติได้

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะสำหรับการประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ

จากผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมนี้เป็นรูปแบบการประเมินผลที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินการฝึกปฏิบัติงานของตนเองร่วมไปกับการประเมินของอาจารย์ผู้สอน และพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยอย่างจริงจังมากขึ้น ทำให้ลดปัญหาความคับข้องใจ และเพิ่มความพึงพอใจในผลการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติทั้งอาจารย์และนักศึกษา นักศึกษาได้รับความยุติธรรมเพิ่มขึ้น เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้อาจารย์ผู้สอนการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติในสถาบันการศึกษาพยาบาลทุกแห่ง ได้พิจารณานำรูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมนี้ไปประยุกต์ใช้ในการประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงการนำไปใช้ดังนี้

1. อาจารย์ผู้สอนและผู้ประเมินคนอื่น ๆ ควรได้ทำความเข้าใจในรูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมว่าประกอบด้วยการประเมิน 2 แบบคือการประเมินผลความก้าวหน้าของการเรียน (Formative evaluation) ซึ่งมุ่งเน้นหาข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของนักศึกษาเป็นระยะ ๆ เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้ปรับปรุงแก้ไขการฝึกปฏิบัติงานตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และอีกแบบหนึ่งคือการประเมินเพื่อตัดสินการเรียนรู้อื่น (Summative evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินพฤติกรรมผลการเรียนรู้อื่นสุดท้ายของนักศึกษาว่ามีพฤติกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนของวิชาหรือไม่ ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนและผู้ประเมินคนอื่น ๆ ควรได้พิจารณาถึงความเป็นไปได้ของการนำไปใช้ในเรื่องของเวลาที่ต้องใช้ไปในแต่ละครั้งของการประเมินผลความก้าวหน้าในแต่ละระยะ และเมื่อสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาด้วย

2. ในการสร้างแบบประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติสำหรับการวิจัยครั้งนี้คำนึงถึงความสอดคล้องกับปรัชญา และนโยบายการศึกษาของสถาบันการศึกษา ดังนั้นถ้าผู้บริหารสถาบันการศึกษาใดได้นำรูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมนี้ไปใช้ควรได้คำนึงถึงความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมินผลกับปรัชญา และนโยบายการศึกษาของแต่ละสถาบันการศึกษาด้วย

3. การสร้างคู่มือการใช้แบบ ประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ ควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการ เรียนการสอนภาคปฏิบัติของแต่ละวิชา

4. การใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม นี้ควรได้คำนึงถึงจำนวนนักศึกษาต่อจำนวนอาจารย์ผู้สอนด้วย เนื่องจากจำนวนนักศึกษาที่มีมากเกินไปอาจทำให้เกิดความลำบากใจกับอาจารย์ผู้สอน ทำให้ เวลาที่ใช้ประชุมชี้แจงนักศึกษาแต่ละคนมีระยะเวลาสั้นเกินไป ไม่ครอบคลุมปัญหาที่พบในแต่ละระยะได้ และผู้วิจัย เห็นควรว่า จำนวนอาจารย์ผู้สอน 1 คนต่อจำนวนนักศึกษาที่เหมาะสมควรน้อยกว่า 1 ต่อ 6 (อัตราส่วน จำนวนอาจารย์ผู้สอนการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติต่อจำนวนนักศึกษาตามที่ทบวงมหาวิทยาลัย กำหนดคือ 1 ต่อ 4 ถึง 8)

5. เนื่องจากโครงสร้างระบบการบริหารงานของสถาบันบริการการพยาบาล แต่ละแห่งมีความแตกต่างกันทำให้พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมีงานที่รับผิดชอบด้านบริหาร และบริการผู้ป่วยแตกต่างกันออกไปด้วย ดังนั้น เพื่อให้การใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วมนี้ได้มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงขอ เสนอแนะว่าสถาบันบริการทางการพยาบาลที่นักศึกษาขึ้นฝึกปฏิบัติงานควรพิจารณา เพิ่มจำนวนพยาบาลวิชาชีพมากขึ้น เพื่อช่วยให้หัวหน้าหอผู้ป่วยมี เวลาสำหรับด้านวิชาการ เพิ่มขึ้น และยังช่วย เพิ่มคุณภาพทางการพยาบาล อีกด้วย

6. เนื่องจากการฝึกปฏิบัติงานด้านการพยาบาลจะต้องอาศัยความร่วมมือ และความใกล้ชิดระหว่างอาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และนักศึกษา ดังนั้นถ้าสถาบันทางการศึกษาได้พิจารณาจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เปิดโอกาสให้อาจารย์ผู้สอน พยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วย และนักศึกษามีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันเพิ่มมากขึ้น จะช่วยให้การใช้รูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

7. ในการประชุมชี้แจงปัญหาและข้อบกพร่องของนักศึกษา (Conference) ในแต่ละระยะ และเมื่อสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการประชุมในแต่ละครั้งมากขึ้น เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้ทราบข้อมูลต่าง ๆ

จากพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยและนำไปปรับปรุงแก้ไขการฝึกปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

8. เพื่อให้ เกิดความ เข้าใจในบทบาทของตนเองให้ถูกต้อง และชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้ประเมินทั้ง 3 ฝ่ายคืออาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และนักศึกษาควรได้พิจารณาจัดน้ำหนักคะแนนในการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติระหว่างผู้ประเมินแต่ละคนให้ชัดเจน เช่น ให้นำน้ำหนักคะแนนการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติของนักศึกษาจากอาจารย์ผู้สอน ร้อยละ 60 จากพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยร้อยละ 20 และ จากการประเมินตนเองของนักศึกษาร้อยละ 20 เป็นต้น

9. ในการวางแผนการเรียนการสอนในหอผู้ป่วย อาจารย์ผู้สอนควรได้คำนึงถึง เวลาที่ใช้ในการประชุมประเมินผลนักศึกษาในแต่ละระยะด้วย ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจึงไม่ควรมอบหมายงานให้นักศึกษารับผิดชอบในแต่ละระยะมากเกินไป เพราะจะทำให้ใช้เวลาในการประชุมประเมินผลนักศึกษาแต่ละคนมากเกินไป

ข. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้พบว่าผลการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ โดยใช้รูปแบบการประเมินที่นักศึกษามีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการวิจัยนี้ได้ทำการทดลองในสถาบันการศึกษาเพียงแห่งเดียว ดังนั้น เพื่อให้การวิจัยนี้ เป็นที่ เชื่อถือได้จึงน่าจะ ได้มีการวิจัยซ้ำ โดยทดสอบรูปแบบดังกล่าว นี้ อีก โดยการ เพิ่มระยะเวลาในการทดลองให้มากขึ้น เพื่อให้ นักศึกษาในกลุ่มทดลองมีโอกาสในการพัฒนาการเรียนรู้อันในการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติได้อย่าง เต็มที่

2. ควรมีการวิจัยซ้ำในลักษณะ เดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างประชากรในสถาบันการศึกษาพยาบาลสถาบันอื่น ๆ หรือกับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีอื่น ๆ เพื่อ เปรียบ เทียบความแตกต่างตามปรัชญาการศึกษา และ นโยบายทางการศึกษาของแต่ละสถาบัน และ วุฒิมหาวิทที่แตกต่างกันของนักศึกษาในแต่ละชั้นปี

3. เนื่องจากการประเมินผลการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติมีปัจจัยอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องดังนั้นจึงควรจะมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับผลการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติ ปัจจัยดังกล่าว เช่น บุคลิกภาพของอาจารย์ บุคลิกภาพของ

พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย บุคลิกภาพของนักศึกษา และผู้ร่วมงานคนอื่น ๆ บรรยากาศภายในหอผู้ป่วย ปรัชญาของอาจารย์ผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอนของนักศึกษาภายในหอผู้ป่วย เป็นต้น

4. การวิจัยครั้งต่อไปอาจศึกษาในแง่การปรับปรุงรูปแบบการประเมินการศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติที่นักศึกษามีส่วนร่วม โดยเพิ่มความร่วมมือของนักศึกษาให้มากขึ้น เช่น ความถี่ของการประเมินผล และการประชุมชี้แจงข้อบกพร่องของนักศึกษาในแต่ละระยะ เป็นต้น

5. เนื่องจากการประเมินผลการเรียนรู้อาจประเมินได้จากผู้ประเมินหลายฝ่าย และจากข้อเสนอแนะของตัวอย่างประชากรที่เสนอแนะให้ เพื่อนนักศึกษามีโอกาสประเมินนักศึกษาด้วยกัน ดังนั้นจึงควรทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลโดยเพื่อนนักศึกษาและการประเมินผลโดยผู้ประเมินฝ่ายต่าง ๆ เช่น อาจารย์ผู้สอน พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย การประเมินตนเองของนักศึกษา เป็นต้น เพื่อให้ผลการประเมินมีความถูกต้องตามความเป็นจริงมากที่สุด และเกิดความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ประเมินและผู้ถูกประเมินมากยิ่งขึ้น